

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi római kath. irodalmi társulat heti közlönye.

Megjelenik minden szombaton. — A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják. — Nemtagok részére előfizetési díj: egészévre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt

Ugya lap szellemi részét illető czikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelődés” szerkesztőségének Gyulafehérvárra a várba küldendőik.

Vigasztaló gondolatok.*)

(Az éremnek tulsó lapja.)

Igaz, századunk bölcsőjét ledöntött trónok, füstölgő templomok fölött vérhullámok ringaták; ifju korán óriási küzdelmek s világrendítő harcok véres napja tündökölt; a férfiukoraban kivivott szabadság most aggkorában egy erőszakos kisebbség szájhósködő s önző zsarnokságává fajult, a tudományok óriási vívmányai szemkápráztató lidércfényül, perczekig mulattató szappanhólyagokul tűnnek föl, a haladás hazug kiáltóitése ide s oda kapkodó, minden nemesb felfogást, minden eszményt letipró alacsony küzdelemmé vált, a kereszténység jótékony betolyása a tizehatodik századot megelőző renaissance új pogányságának talajában megfogamzott, az álreformáció által nagyra nevelt s az 1789-iki forradalom véresszáju hősei által tetszetős formákba öntött elvek által sok s hosszú évek során át nagyban megakasztott, visszavetett: és én még is mindezek daczára századunknak — az idők oceanjába való költözködésének korszakára — vigasztalót vagyok bátor prognostikálni.

Ime, a Szent Péter sziklája — hogy a világ legmagasztosb területén kezdjem — mindinkább és inkább vivja ki magának azt a tekintélyt, melyet elődjének legóriásiabbjai birtak, s mely elől, mint egykor Isten lehelete elől, a veres tenger hullámai eltűntek, a semmiségbe visszahulland a hatalmát nyögőző narancsevők serege.

Franciaországban — hogy az egyház legidősb leányáról szóljak legelőbb — melyről egy szellemdus fia azt mondá, hogy sok vétke fog megbocsáttatni, mert sokat szeret, a többség, ha kevésbé erélyes is, s azért a világ piaczáról beszo-

rittatott, mégis keresztény talajon áll; tanuja a nemrég alakult, milliókba kerülő öt keresztény egyetem, a különböző ker. társulatok fönntartására oly mérvben nyújtott milliók, mely az összes többi kath. országokéval versenyez, a pápának küldött péterfillérek évi összege, s a kath. egyház-községek által áldozattal fönntartott iskolák nagy száma. S abban, hogy ez ország szerzetesei és apáczai hazájokból kiüzetvén, Angolországot és Amerikát önzölék el, ki nem látja a gondviselés munkáját, mely munkásokat küldé oda, hol az aratás oly nagy, s a katholicismus iránti hajlam és rokonszenv oly vigasztaló mérvben nyilvánul. Meglehet, hogy e nemzetnek még egy vérfürdön át kellend mennie, de ki nem látja az elmondottakban a biztosítékot arra, hogy e fürdő hullámai fölött a megújulás perczében a kereszt fog legelőször látszani és kiemelkedni?

Németország, ha önmagával tépelődve is, de még is halad Canossa felé, vagy jobban mondvá, megindult azon az uton, mely a divatos nagyhangu szólamok rontó-bontó czifra tömkelegéből, örvénybe sodró utjáról a keresztény elvek virányai felé vezet.

Oroszországban is a lenyűgözött vértanu nemzet nemi vigasztalására, felüdítésére szolgáló azon mozzanatot, hogy tizenegye főpásztori székek betöltése, ha nem is egy szebb napnak biztos földterüleseül, de legalább egy kis hajnalodás kezdetül vehető, nem töltheti el ama testvérm nemzetért szorongó keblünket egy kis vigasztalással?

Belgiumban az a körülmény, hogy az új valás-nélküli iskolatörvény kelte előtt egy vármegyében az állami iskolákat tizezer tanuló látogatta, most pedig alig nyolczszáz, mert a többi átment a szülők által fenntartott keresztény iskolákba, új alapja vigasztaló világézetünknek.

Keleten a kereszténység, tehát a valódi civilizáció, mind nagyobb és nagyobb tért foglal, és az

*) Ohajtjuk, hogy e kedves „Vigasztaló gondolatok” soha se engednének helyet a „komoly gondolatoknak!” Szerk.

itt-ott visszaállított hierarchia kész keret azon hívek befogadására, kik majd a haldokló izlám karjai közül a valódi pásztor aklába átjövedenek.

Sed nunc venio . . . ad charissimum objectum. Hazánk, melyet hős Arpad alapított, Sz.-István a kereszténység terjesztése által Európába behonosított, Sz.-László, Nagy-Lajos a dicsőség sugaraival vett körül, Hunyadi László és Mátyás az iszlám elé gátul magasztosított, azon sajátságánál fogva, hogy szereti azt, mi idegen, hamar utánózni, már beléso-dortatott ugyan azon áramlatnak hullámai közé, melynek látása szülte a „Komoly gondolatok“-at; de föntartja:

a) apostoli királyunknak a magyar alkotmány sarkolatos és a nemzet ezeréves életén át kipróbált alapjaihoz való fönkelt lelki ragaszkodása;

b) honfiaink többségének rendületlenül hű és tevékeny hazafisága;

c) főpásztoraink s papságunk hazafias érzelmei;

d) népünknek még eddig alászatni nem sikerült szívós keresztény érülete. És így alapos a remény, hogy a megújuláskor, melynek hajnala Európában itt ott pirkadni kezd, hazánk még nem lesz elmerülve, s Isten segítségével, édes pátronája eszedése által vagy teljesen elkerülendő, vagy legalább élve kilábolja a — ha jönni kell — jövő catastrophiát.

Azonban, midőn — mint némelyek mondani fogják — ily rózsaszinben látom a dolgokat, távol vagyok attól, hogy csaknem megrendülve ne tartanám szükségesnek a jelszó követését: *Vigilate et orate!* Vigyáznunk kell, hogy a külföldről becsépszett és feljebb már jelzett áramlat társadalmunk rétegeit egészen meg ne mételje. Vigyáznunk, hogy nemzetünk zöme, a nép magyarnak és kereszténynek maradjon, és azért imádkoznunk kell, hogy Isten országa el ne vétessék tőlünk; imádkoznunk, hogy a szellem, mely országgyűlésünk tulnyomó részét akkor szállotta meg, mikor ez a középiskolákról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával nem a külföld e téren szerencsétlen eljárását majmolta, hanem a haza valódi szükségleteit és józanérdekeit tartá szem előtt, soha tőle el ne távozzék.

A küzdelem ne rémítsen el; hisz a tó vize megposhadt, ha a szélvész hullámokat verve fel nem szántja felületét s egész tömegét mozgásba nem hozza. Az egyház akkor tündöklök és ragyog, midőn üldöztetik, a külső béke nem egyszer kárára volt; a közdelemhez pedig erőt ad az, ki egyházával van a világ végeig, csak arra törekedjünk, hogy nemzetünk méltónak találtassék a mennyei Fővezér által azon babérokra, melyeket ő osztogat. S mily szép, mily dicső lesz akkor az ezredéves lét jubileumának megünneplése!

Apulensis.

Aquinói szent Tamás napján.

(Vége.)

Nézzük a hitvitázó teológiát, mely a hitetlenek- és eretnekekkel küzdésre visz. Ezek amily nagyszámuak, époly különbözők is, s mindegyikök saját harcmodort tétel fel, hogy legyőzessék. A hitetlenekkel és az ujkori pogányokkal gyűl tán meg bajunk?

Mely részét a philosophiának nem igényli az ekekeli vita? — Gondoljunk, nem mondom én: Theophilnak Antolicus elleni itaira, nem is Origenes, Arnobius, Laetantius avagy Cirillusra, kik Celsust, a pogányokat avagy a hitehagyott Juliant szoriták le; figyeljünk egyedül Aquinói szent Tamásra és „contra Gentiles Summájára,“ s feleljünk. — A zsidókkal ütközünk tán össze? Szent Justin vértanúnak a zsidó Trifonnali párbeszéde, s az őskor más hasonmunkái, eléggé tanuk arra nézve, mily ismeretekre kell szertennünk, hogy megállhassuk helyünket. — Vagy tán eretnekek kaparnak gorombán álnok alatt? Lutheranusok, Kalvinisták Anglicánok avagy Methodisták, s bárki is a hitújítás gyermekei közül, nem kis jártasságot tételzenek fel, nem egyedül a szentírás s hagyománytanában, de a régi erettörténetek s tanítmányoknak hitünkhez viszonyának felfedezésében is. — És ha a nacionalistákkal állunk szemközt, mely tőről szakadt philológiát és dialecticát kell markunk közé szoritanunk, hogy lesuithassuk. — Végül „aqua tibi saepe haereret“, ha nem is egészen tudatlanok, de mégis nem eléggé jártasok lévén a természettudományok otthonjában, mégis Mózest Cosmogoniájá, vagy a biblicus chronologia mellett akarnánk ügyvédeskedni.

Érintve a theologia különféle formáit, minthogy époly jogos mint időszzerű is a Szentatya által a kath. hittudomány bajnokaihoz intézett kíváncsolom, vizsgáljuk mit kell tennünk a theologiának mindig továbbhaladó folytonosítása és ápolása céljából?

Valamint az első századok atyái, sz. Kelemen, Ignác, Policarp a hitet és a hittudományt az Apostoloktól nverték: valamint az Apoleteták és a vértanuk korszakának tudós csatárai Szent Jusztin, sz. Ireneus, Athenagoras, Quadratus, Tertullian, Origenes, Cyprian, az apostoli szent atyáknak léptek nyomába: valamint a IV. század szent atyáitól kezdve a középkorig szent Athanasz, Vazul, a két nissai és naziari szent Gergely, szent Jeromos, szent Ágoston, Maximus szintén elődeik utjain haladtak, s az adott példát tartva szem előtt, a scholastikusok, Lanfrancus, Szent Anselim, Petrus Lombardus, nagy Albert, Szent Tamás és szent Bonaventura az őstanítvány folytonosítására törtek: úgy kell nekünk is tőlök átvenni a hittudományt és védenünk, fejtegetnünk, megvilágitnunk, hogy ne legyen kezünkben e nagy talentum „holt kincs“, mert elrejtettük, de mit mivelve egész világnak keze ügyébe eljuttassunk s többszörösen kamatoztassunk.

Ez mit Szent atyánk a Schoastica ápolása alatt ért. Minthogy összpontosítva s folytatva benne minden,

mit a régi századok hitünk biztositása- s védelmezésében tettek, — tanuljuk meg tőle a manapság is annyira fontos küzdelmet, s Istentől legdrágább kincs gyanúat ránk kegyesen bizott hitünknek megóvására legyünk éberek. — Három előny s megkülönböztető dísz dicsőtő ugyanis a scholastikus theológiát; az első jelleget a pápai szózatnak „gravis“ jelzője tünteti elénkbe, „gravi scholasticorum more“ ápoltassék a theologia; a másikat „a revelationis et rationis conjunctae vires“, melyek által a theológiának kiterjedt köre jeleztetik; az utolsót, s a mi a czél is, „fidei propugnaculum.“

Tanuljunk tehát őseinktől; s ha érdemes tanítványaik kívánunk lenni, igyekezzünk megfontolni, hogy csakis az lehet érdemes a „theologus“ névre, ki, cum de re theologica disputare aut scribere velit, certis linutibus ac praescriptis lineis continetur“, és azt a theológiát műveli „in qua omnia insunt, quae sunt in Theologo requirenda; scientia scil. Dei, coelestium rerum cognitio, humanarum rerum prudentia et usus; ut cum haec adsint, perfecta doctoris christiani disciplina sit et sine his esse non possit.“ — Ez ránk nézve a csalfhatatlan biztos szabály, melyet a Scholasticusok kitünőbbjeire is viszonyítva a kevés számú, de „omne ferentes punctum“ doctorokra ráismerjük, s őket Szent Tamás mellett követve, a valódi kath. tudomány művelésének éljünk Isten dicsőségére, egyházunk s hazánk javára, Rómanak örömére.

Dr. Szuchy béla.

T A R C S A

Szentföldi emlékirat.

Budapesttől — Triesztig.

— Folyt. —

Estve fél hét órára járt az idő, midőn az Europa vendéglőbe mind a 32-en beszállásoltuk magunkat. Hegyei bácsi mindjárt a Lloyd igazgatósághoz ment, hogy a menetjegyeket kifizesse, az elmenetel idejéről tudósást szerezzen, szóval, hogy az élkészületről gondoskodik; mi ezen idő alatt saját tisztaságunkra, mint az egészség egyik nélkülözhetlen szerére gondot fordítandók: tengeri fürdőt vettünk s mintegy izelőlül megkostoltuk a kellemetlen ízű keserső vizet. Rövid vacsora után, mely egyike vala a leggyaribb konyhaművészeteknek izetlensége miatt, — bejártuk az elég szépen kivilágított várost, megnéztük a tengerbe vetett föld hányasokat, a miket molóknak neveznek, ezekhez vannak erősítve a hajók, hogy a szállítást kényelmesebben lehessen végrehajtani. A városon nem tapasztalánk nagy élénkséget, legfőlebb a vézna olasz sihederek kurjengattak s fecsegtek egymással mintegy veszekedve. A tengerpart elég látogatott volt, a sétáló közönség velünk együtt bámészkodott az árbóc erdőre, a tenger beláthatlanságára; találgatni kezdtünk, hogy a sok hajó közül, valjon melyik fog részesülni azon szerencsében

hogy szeliden ringatólőben huzamosb ideig nyugalmat adhasson nekünk, de a sötét est miatt, másrésről mert nem tudtuk még hajónk nevét; a találos kérdések bonczolása mellett maradtunk.

A tengerpartról letértünk egy más utcába, itt a tenger vizét az utzába vezetve s azon egész hajórajt szemléltettünk egész közelről; ez volt az Adriai tenger csatornája. Ezután a mint szállásunkba térve, hogy kifaradt tagjainkat megnyugtassuk, utunkba egy nagyszerű épület tűnt fel, ez a Lloyd társaság háza. E név értelmét egyik barátom eképe fejté meg. Londonban a mult század elején élt egy Lloyd nevű íróni férfi, ki az ottani bürze épületében kávéházat nyitott, mely kereskedők és üzerek gyűlhelye volt. A kereskedelmi állapotoknak naponta megfigyelése végett „Lloyd list“ czim alatt lapot szerkesztett. — Később a Lloyd név kereskedelmi egyletek czimévé lön. E kereskedelmi egyletek sorába jelenleg az osztrák-magyar Lloyd társulat legjelentékenyebb, melyet Bruck Károly 1833. alapított. Eleintén biztositó társulat volt. 1837 ben gőzhajó társulattá nőtte ki magát, mely Kelettel állott kereskedelmi viszonyban. Jelenleg hajógyárral s 80 hajónál többel rendelkezik, teher, személy, és postaszállítás végett; melyekkel Indiáig sőt Chináig is minden évben elhatolnak.

A kellemesen hatott álomból mar reggel 5 órakor kibontakozván, tanácskozásra gyűltünk, melynek alapján határozatba ment; hogy sz. utazásunk megkezdése előtt 6 szentsége XIII. Leo pápának távirtdai uton apostoli áldását kérjük, melynek szövege ez volt. Sanctissimo Patri Leoni XIII. Romae. Prima hungarica peregrinatio in terram sanctam, hodie hora duodecima mare ingressa genuflectendo implorat benedictionem Apostolicam pro se, patriaque. Megállapítatott, hogy a Sz. Antal templomban ft. Agácsi János tiszadöki plébános szentségkítétel mellett sz. misét mond s a zarándokok az angyalok kenyerét vegyék magukhoz; ugyszintén, hogy a sz. mise alatt magyar énekeket fogunk énekelni. Sz. mise után számlánk kiegyenlítése s a netalán szükséges tárgyak beszerzése végett a vendéglőbe visszatértünk. Minthogy pedig egy tagtársunk beteg lett, visszataratani akartuk, hogy tengerre ne szálljon, azonban szállardan buzgó akaratjának engedni kénytelenek valánk. Ezután a Sz. Antaltól nevezett plébániai templomba vonulánk, hol a segé. lelkészek végezték az isteni tiszteletet, fölkérésre szívesen hajóltak, sőt az orgonászt berendelték, hogy a sz. misét az ő vezetése alatt énekeljünk. A zsúfolásig tömött templomban a nép valódi ájtatos figyelemmel hullgatta a szívből jövő és szívhez szóló „Ora Isten a te sz. felségedet.“ kezdetű szép egyházi éneket. Sajátságosnak tűnt fel, hogy a karzaton levő orgona úgy van fölállítva, hogy az orgonász háttal ül az oltár felé s tükörből nezi a lelkészt. Áldozás után szentséget vittek a beteghez, lámpák és néposkaság kíséretében; mi is az isteni eledellel kívántuk a hoszu útra magunkat megerősíteni s azokivül egyik lelkész társukat felkértük, hogy hozzon magával több particulat, nehogy a tengeri utazás alkalmával történhető halálesetben a vigasztalás és kegyelem sz. atyjának testét magunkhoz ne vehessük. Ily biztositékokkal felszerelve szállodánkba tértünk, de mivel még 9 óra volt, a szabad időt felhasználni igyekeztünk. — Én a „Notisból“ kiszakított lapom irónnal

egy rövid cikkkel örvendeztetem meg a lapszerkesztőt. A postát és társaimat keresgélve, eljutottam a tengeri állatok vásárterére, ahol a nagy tengeri rákok, pókok valódi abrakadabakat irnak le végtagjaikkal, majd az apró, lapos, hosszú halakat néztük s kínálgaták nekünk fülsértő zsvaj mellett az árulók. E halpiacon párolgó szag csakhamar elűzött engem s így egyedül láthatam a szerbek gazdago. aranyozott tiszta templomát, de a püspöki egyházat, mely a magaslatról tekint a tengerre, az idő előhaladottsága miatt nem látogathatam meg, különben is ekkor gyászolt, mert főpásztorát nemrég temette keblébe. Elérkezett a válás ideje, Istentől erőt s kitarást esdve omnibuszal a molokhoz sietünk; innen a hajóra költöztünk, 16-an a másod, 16-an a harmadosztályt foglalták el. Szerzenézünk és a gondviselésre bizva életünket, a menet perczére várakozánk. — Isten hozott mérhetlen nagy tenger! Isten veled te kellemes szárazföld!

Avédik Lukács.

— Folyt. köv. —

Kisebb közlemények.

— **Heti körszemle.** *Ítthon.* A képviselőház április 18-iki ülésében úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a „részletjegyzületről“ szóló tjavaslatot. — *Április 20-án újból egy nagyobb csoport Csángó* — többnyire szekeres gazdák — indult el Hadikfalváról és Isten-segítsről Magyarországra, melyeket még több csoport is fog egymásután követni. — *A képviselőház* április 19-iki ülésén az 1881. évi zárszámadásokra vonatkozó jelentés elintéztetett, felmentés adatván a kormányának azokra nézve. — *Gf. Hoyos László* párisi osztrák-magyar nagykövetté neveztetett ki az öngyilkossá lett Wimpfen gf. nagykövet helyébe. — *A kir. Curia elvileg kimondotta*, hogy a község felelős a közgyám által hivatalos hatáskörében az árvavagyon kezelése körül elkövetett vétéségekért és mulasztásokért.

— **Franciaország.** A legitimista párt vezetéi legközelebb gyűlést tartottak Belgiumban. A gyűlésen Chambord gf. képviselője is jelen volt. Abban állapodtak meg, hogy az ipari válság és az anarchisták üzelmel nem sokára már olyanná teszik Franciaország helyzetét, hogy a legitimista párt a siker kilátásával léphet actióba.

— **Olaszország.** A naptár újjaalakításának háromszázados évfordulóját május hó folyamában a római pápai akademiák ünnepélyes diszüléssel fogják megülni. Az előkészületek már megkezdettek. — *As irredentistá por befejeztetett*; a vádlottaknak még csak hajszála sem görbült meg; a Giordani ellen emelt vád ugyanis visszavonott s Ragosa és Giordani felmentettek.

— **Mémetország.** Folyó április hó 14-én Pozzenben egy katolikusk áldozár állt a törvényszék előtt, kinek vétésége abból állt, hogy az elárult mosini plébániában a nép vallási szükségleteit kielégíteni és a haloklónak az utolsó vigaszt nyújtani igyekezett. — *Belgiumban az uralkodó liberakismus* azon elvet akarja életbe léptetni,

hogy valamely szerzetrendbe való lépés által a rendtag megszűnik állampolgár lenni. (Hja! így hozza magával ezt a liberalis humanitás; amitől a legnagyobb gonosztevő csak rendes bírói ítélet alapján fosztható meg, egyszerű szabályrendelet alapján megtagadtatik az a kath. szerzetestől.) — *Irányadó porosz körökben* megelégedve látszanak lenni a római Curia válaszigyzékével, mely április 16-án érkezett a porosz fővárosba.

Angolország. *Curry a phönix-parki gyilkosságban* szintén bünösnek találtatván az esküdszék által halálra ítéltetett. — *As éhínség Irland nagy részében* ijesztő árnyokat ölt; a nép kenyeret követel, de a kormány csak a kivándorolni szándékozókot segíti, az éhezők nyakára pedig katonákat küld.

— **Qroszország.** *A legújabb nagy nihilista-pörben* a napokban hirdették ki az ítéletet, eszerint hat egyén kötél általi halállalra, többen életfogytiglani fogságra, többen ismét rövidebb-hosszabb ideig tartó szibériai száműzetésre ítéltettek.

— **Egyleti élet.** A esiki át. rom. kath. tanítóegyesület felesiki köre folyó évi április hó 14-én Csik-Karezfalván tartotta meg tavaszi gyűlését. Jelen voltak: főt. Péterfy József felesiki főesperes, főt. Keresztes Márton felesiki alesperes, főt. Murányi Kálmán, főt. Veress Antal. Továbbá Kelemen Ilona, Miklós Katalin, Veress Lajos, Veress Zsigmond, Simonovics Gerő, Marty György, Hajnó Ignác, Holló András, Imre János, Veress Ignác, Bíró József, Veress Péter, Gál Márton, László Antal, Bartha István, Petres József, Gál Antal, Dobai József, Ferencz József, Paláncz Sándor, Antal János és Spaller József egyesületi tagok. Kocsis Gergely nyugalmazott tanító, mint vendég.

Elnök, Spaller József következő beszéddel nyitotta meg a gyűlést: M. t. gyűlés! Kedves pályatársak! Szívem mélyéből köszöntöm Önöket a népnevelés szent ügyének felvirágzását célzó ezen összejövetelük alkalmából. Nagy horderejű, magasztos az ügy, melynek szolgálatában állunk. A kezeinkre bízott nemzedék lelki életének irányt adni; irányt melyen küzdelemteljes életén haladhasson; képességet, melyel földi rendeltetését betölthesse, keresztényi öntökéltesedését eszközölhesse: a hivatások legazentobbike. Hogy mit tettünk a nevelés magasztos eszméjének megvalósítására egyleti uton a letűnt 3 év alatt: arra fényt vetnek a gyűléseinkről fölvevett jegyzőkönyvek. Futólag tekintsünk be ezekbe. A sikerült gyakorlati tanításoknak, átgondolt paedagogiai értekezéseknek, igen sok tekintetben tanulságos eszmocserének egész sorozata áll előttünk. [I munkásság csak a hivatás szeretettől áthatott koblekok lehet szüleménye. Ámde nagyon tévednénk, ha azt hinnők, hogy itt a haladás netovábbja. A nevelés művészet, melyet tökéletesíteni lehet, de a bevégzottség magaslatára emelni nem. A léleknek végnélkül tökéletesíthető tulajdonsága miatt, népnevelőket szakadatlan önképzésre utal. Önképzésünk egyetlen egy eszköze sem szabad hevertetnünk, ha e díszes névre: népnevelő — méltókká akarunk lenni. Tudjuk azt, hogy az időnként tartatni szokott értekezleteinkben, önképzésünket illetőleg mily sok áldásnak mag-

vai vannak letéve, ha azokat az ügyhez méltó szellem lengi át; ha értünk az itt kínálkozó előnyök fölhasználásához. Nem másokat tanítani, hanem tanulni jövünk e gyűlésekre. Lássuk be azt, hogy a leggyengébb gyakorlati tanításból is, hanem többet, annyit mindenestre tanulhatunk, hogy miként nem kell tanítani. Bírálatainkban legyünk óvatosok, nehogy a burjánok kitépésével a kebel nemesebb virágait is megsértsük. A túléles kritika leg hamarabb előidézi a megbíráltban az ügy iránti hidegséget kedvetlenséget, melyhez, ha még — szokás szerint — súlyos anyagi gondok is járulnak: kész a desperatió. Tudjuk, hogy a jelen gyűléssel egyesületi életünknek egy új ciklusa áll be. Most tehát, pályatársaim megtisztelő bizalma folytán, megkezdem elnöki tisztem teljesítését. Érzem a terhet, mely vállaimra nehezül; érzem tehetségem gyengeségét; de a hivatásszeretet, mely mióta a népnevelés munkásainak sorába léptem, sajátom vala, forrás leand, melyből terhes, de fölemelő tisztem betöltéséhez erőt merítendek. Isten áldása kísérje továbbra is üdvös fáradozásainkat!

Az elnöki megnyitó beszéd után a gyűlés következő sorrendben folyt le.

1. Fölvastatik a mult gyűlés jegyzőkönyve. Csekély módosítással elfogadtatott és hitelesített.

2. Bírálat alá kerülnek Spaller József és Petres József tanításai. Mindkettő élénk eszmecseré után, a gyűlés által sikerültnek mondatott ki.

3. Felolvastatik László Albertnek „A vallásos nevelésről“ írt értekezése. A gyűlés helyesléssel veszi tudomásul.

4. Vitatétel: Helyes eljárás-e az, ha a tanító a kezdő iskolások előtt balkezét használja keresztvetésre? — ezen kéz felelven meg a tanítóval szemben levő gyermekek jobb kezének. A gyűlés számos hozzászólások után az imént emített eljárást helyesnek mondotta ki.

5. Az indítványok sorából kiemelendőnek tartom a Hajnód Ignácét, ki felhívja egyeletünket, hogy a többi tanítóegyletekkel társulva a tanítók fizetési minimumának felemelése érdekében a törvényhozótestülethez kérvényt nyújtson be. Nem kevésbé fontos indítvány a Tódor Antalé, ki a felekezeti tanítók részére az ötödéves pótléknak kérelmezését sürgeti, lévén a felekezeti tanítók is époly hű és képzett munkásai a nevelésügynek, mint az a lámiaiak.

Végül a tagok számbavétele, a jövő gyűlés programjának, helye és idejének megállapítása után a gyűlés véget ért.

— **Vidéki levél.** A következő szép és igen örven, detes eseményekről értesítenek bennünket. Jobbágyfalva. 1883. ápril 16. Husvét harmadik napja jelenévbén itt nevezetes és nemcsak a tényleg szereplő, személyek hanem az összes lakosok által igen kíváncsian várt és ohajtott ünneppé lön: mert ekkorra voltkitüzve 18 görög-keleti vallásu családnak a rom. kath. egyház keblébe való felvétele.

Nevezett nap reggelén már harangszó előtt megjelentek az áttérni szándékozók az urházában, s nagy áhitat és buzgósággal végezvén szentgyónásukat 1/2 11 órakor, midőn már a templom a helybeli és szomszéd községek lakóival

zsfolóságig megtelt, beharangozás után kezdetét vette az ünneplés isteni szolgálat. Az ünneplést a „Jöjjel Szent Lélek Isten“ kezdetű egyházi ének nyitotta meg; ezt követte a szent mise; az evangélium eléneklése után mozgás jelezte az ünneplés fénypontjának közeledtét, az áttérni szándékozók kibontakozva a sokaság zöméből, részint az oltártalpán, részint az oltár körül félkörben, részint a szentely lépcsőzetén térdelve balkezükbén égő gyertyát tartva foglaltak helyet. Ekkor elnémult az orgona hangja és a lelkész elmondása után elmondták az egyház által előírt hitvallást. Valóban megható és magasztos jelenet volt 28 felnőtt egyént s köztük öszbe borult s hajlott koru öregeket is baljukban égő gyertyát tartva, térdelve látni, s ajkairól az eskü e szavait „és ígérem hogy e hitet életem utolsó lehelletéig megtartom. Isten engem ugy segélyen és az Ő szent evangéliuma“ hallani. ▲ hitvallás elmondása után mindnyájan, egyenként megcsokolták a szent evangéliumot s azután az oltár előtt félkörben állva egy rövid alkalmai beszéd intézetett hozzájuk; melyben alatt irt lelkész, először is felfejtven az ünneplés jelentőségét, őket a letett hitvallás fontosságára figyelmeztette, s azután a kezükben levő égő gyertyáról — melynek viláosságára a hitet, felfelé törő lángja a reményt, égetőmelege a szeretetet jelképezi — véve a hasonlatot, nekik egyen egyenként mint lelki pásztor ujhiveinek, azon nevezetes nap emlékéül, egy a hit, remény és szeretet virágaiból kötött virágcsokrot ad s felkéri mindnyájukat, hogy e virágcsokrot ne csak mellükre tűzzék, hanem szívükbe ültessék, gondosan ápolják és az élet nehéz és terhes utain mindig magukkal hordozzák, és soha e csokor virágai közül egyiket se veszítsék el; mert ha az első nélkülözik, akkor sötétben barangolnak világító szövetnek nélkül; ha a második hiányzik, akkor az élet törhei alatt görnyedeznek segély nélkül; ha a harmadikban megfogyatkoznak, akkor az akadályok óriási nagysága előtt kétségbe esnek lelki erő nélkül. Azután ujhiveit régi hiveinek szeretetébe ajánlotta, s kölcsönös egymásiránti szeretetre és egyetértésre szólította fel mindnyájukat s végül kérte hivat, hogy imádkozzanak egymásért, de őt se feledjék ki imájukból, hogy ő Istentől segédelmet nyerve, ugy kormányozhassa őket hogy ők mindnyájan s velük együtt ő is az örök boldogságot elnyerhessék. — Az ünneplés magasztosságától áthatott kedélyből jövő, s érzékeny ajkairól lehangzó szavak nem maradtak hatás nélkül; mert nemcsak az ujhivek, hanem a hallgatóság nagy része is könnyekig meghatva hallgatta végig e rövid beszédet. Ezután ismét folytatott az ünneplés szentmise egész az áldozásig, midőn az ujhivek égő gyertyával kezeikben, újból megjelentek az oltár előtt, s példás buzgósággal vették magukhoz a legméltóságosabb oltáriszentséget; ezután végeztetett a szent mise melyet a „Téged Isten dicsérünk“ kezdetű háláadó ének a sokott könyörgéssel követett, s az egészet az oltári szentséggeli ünneplés áldásadás zárt be. — Az ünneplés végeztével az új hivek tek. özv. *Boér Ferencné* asszonynak, a néhai b. e. alapító özvegyének asztalához voltak hivatalosak, ki őket nagy szíveséggel vendégelte meg.

Valóban e nap az ő ürvendetes eseményeivel oly kedves benyomást gyakorolt mindnyájunkra, hogy annak em

léke nem egyhamar mosodik el szívünkől, azért méltán elmondhatjuk mi is az egyházzal „*es az a nap, melyet szerzett nekünk az Úr, örvendezzünk és vigadozzunk*“.

Azonban örömiük még ezzel nem ért véget, mert újabb ünnepélyek és újabb örömek várhoztak ránk. A husvétüi ünnepek után következik fehérvasárnap, a melyen rendszerint a felszedült gyermekek végzik első adozásaikat. Ez a szöszékből előre kihirdetve a jelentkező 10 növendék a megelőző hét folytan a poenitentia tartás és az oltári szentsegről kellőleg oktattatva, vasárnap elvégezte gyónását ez az ünnepélyes szentmise alatt szokott módon egy gyertyával kezükben járultak az Úr asztalához, ami szintén alkalmi beszéd követett, melyben a fehérvasárnap nevezett eredetének felfejtése után a növendékeknek értesükre adatott, hogy e vasárnap rajok nézve igazan fehérvasárnap, mert őx na ismét vissza nyerték az artalauságnak fehér köntösét, melyet bűneik által beszennyeztek vala, figyelmeztettek, hogy a tiszta köntösöt törekedjenek a bűnek minden szennyoltjától megovni, a növendékek szülei pedig felkerestek, hogy most ismét fogadják tart karokkal megjóbulniást fogadó gyermekeiket, s hogy szorgalmasan viseljék gondjukat, ovják őket a rossz társaktól, örködjenek feletük, hogy ők az érely utjarol le ne terjenek. Ily örömiünnepeiy közi teit el a fehérvasárnap.

De a mi örömiük még itt sem ért véget; mert ápril 15-én vagyis husvét után harmadik vasárnap, újabb örömi várhozott ránk. E napra jelentette be magát 8 ref. vallásu család, hogy a rom.kath. egyház keblébe kíván felvétetni. Mitan emittet családok nagykoru tagjai a megelőző napokon a rom. kath. hitvallás több ezikkéről kello oktatásban részesültek, s a szent gyónas és adozás végzésere kellőleg ekesztettek, nevezett nap reggelen mindnyajan, száma 12-en, meggyóntak, s az ünnepélyes szentmise alatt fenn emittet módon a hitvallást letették a mit szülei alkalmi beszéd követett, melyben felelet adatott e felvet kérdésekre, mit tesz keresztény katolikus módon himi? es hogy a keresztény katolikus máltal valija meg hitet? Ezzel kapcsolatban figyeimeztettek az egyház keblébe lépök, hogy ne csak nevik változzék meg, hanem változzék meg szokásuk, változzék meg életmodjuk, s arra törekedjenek, hogy ne csak nevig legyenek katolikusok hanem bensőig, szívben, lelekben, s hogy a mit bensőjükben hisznek, azt külsőleg cselekedetek által is nyilvánítsak. Végeztetve a szentmise adozasig, ekkor ismét mindnyajan ego gyertyával az oltár előtt megjelenve, nagy buzgossággal adoztak. A szent mise végevel az ünnepelyt az oltárszentiséggel afdas adas zárta be.

Ha tekintetbe vesszük a jobbágyfalvi curatia keletkezését, mely 1874-ben alapított, s mely a jelen évig, habár azóta jelentékenyen szaporodott a rom. kath. hívek száma, aig volt képes 132 rom. kath. hívöt felmutatni, a napokban történt eseményeket figyelmen kívül nem hagyhatjuk, mivel ezek a jobbágyfalvi curatia történetében korszakot fognak alkotni, mert ime pár hét alatt az előbbi áttérés által mely 18 családot foglalt magában a 7 éven aluli és 18 éven felüli családtagokkal összesen 46, az utóbbi áttérés alkalmával pedig mely 8 családra terjed ki, 21 sze-

mélylyel s így összesen 67 lélekszámmal gyarapodott a rom. kath. hívek száma! De még ezzel, mint a körülmények sejtetni engedik a gyarapodásnak nincs vége, mert kilátás van rá, hogy a más vallásfelekezetiük közül még többen is áttért társaikat követni fogják, s így lassanként válosul a nagylelkü alapító szándéka, t. i., hogy Jobbágyfalván egy rom. kath. parochia emelkedjék, mely mig egyrészlől támpontul fog szolgálni az itt ott félreeső leánymegyékebe elszort kath. híveknek, s mint gyűjtőleaca a sugarakat egy legalább vasár és ünnepnapokon az isteni szolgálatra összevonja a híveket, másrészlől összekötö láncszemét fogja képezni a szent földnek, a Nyárad alsó völgyén fekvő szent-háromsági, ákosfalvi stb. párochiákkal. Faxit Deus!!! Pap János plébános.

Irodalom.

— „Mulattató Zsebkönyvtár“, szerkeszti Dr. Körösi László; kiadja a Buzárovits-féle könyvkiadásig Esztergomban. Egy-egy füzet ára 10 kr. bérmentes szállítással 12 kr. Minden egyes füzet tartalma egy teljesen bevégeztet egészet képez és egy külön-külön is élvezhető; valamint a füzetek egyenkent is kaphatók.

— Vége. —

16—17-ik füzet. „Végeztet“, regény az amerikai életből; írta Gerstäcker Frigyes, ford. Zólyomi J.

E regény nemcsak amerikai életből van merítve, hanem minden ízében az amerikai regények mintájára is készült, melyek kétségkívül a legjelesebbek. — Nem gerjeszt ásitozásra, mint a német rendesen, nem huzatja a paplant fejünkre erőszakos phantasiája által, ha az ágyban olvasunk, mint a francia, mely hasonlít a prüsszenti akaró emberhez: fintorgatja orrát, kinyitja száját, nyelvét is kidugja s a legfurcsább grimaszok közt — fucsol, a prüsszentiének csak durványa jó napvilágra, a többi benneked, mint Thali Kálmánban a történeti hűség. Nem is súlyed a prozába, mint az olasz és panyol regények, nem csekély száma a társadalmi élet typicus alakjai, a vágyak és törekvések természetességében vannak benne költőileg széppé, vonzóvá téve; távol a sok regényben sajátos módon csinált érzelmeknek caricaturáttól. Meséje igen érdekes. Tárgya Halay Georges new-yorki fiatal ügyvédnek a véletlen okozta viszontagságai a szerelem és szeretett döntő befolyása alatt. A női szeszély, annak elég érzékeny bűnhődése, s a szerelem által el nem vakított férfiónérzet diadala van benne művészetiileg feldolgozva. — Különösen szép a tengereszi hányattatás, de melynek válságos pillanatai megis több szabadságot, jelentékenyebb szerepet juttathattak volna a phantasiának. — A mellékesemények csinosan vannak befűzve, és élénkségük által kiváló becset kölcsönöznek e regénynek. Alakjai mindvégig finom kö-

* Valóban „Faxit Deus!“ az kívánjuk teljes szívünköl. Midön pedig leltünk eme legbensőbb óhajának kifejezést adni sietünk, egyszersmind a legtisztább öröm szája meg szívünket a kath. világegyháznak ezen újabb nem érde, hanem tiszta belső meggyőződés születe, szép számu aquisitioja fölött. — És igazán örvendezhet a buzgó lelkész is, fáradhatlan lelkipásztori munkásságának ily dicszágag eredményén.

vetkezettességgel játszik le szerepöket; czéljok s eszközeik, az előnyösen ismert szerző művészi tapintatosságával közvetlenül jellemökből folynak.

Világot vet e regény az amerikai élet sok érdekes mozzanatán kívül a különben nagyon is „amerikai”-nak látszó barbar matrozkerítésre. — Respectáljuk irányát is, mely nincs távol a moráltól.

A nyelvezet zamatosága, mint a magyarsága, szóval az irány kedvessége fordító kitünő jártasságára vall. Melegen ajánljuk a t. olvasóknak.

18-ik füzet. „Kisvárosi Arisztokrazia” vig beszély: „Javorek Lukács” a muszka „espion”, írta Dr. Spinozza. Most már igazán sakkban vagyok. — Ha a diákoknak, színészeknek, diurnistáknak azt tanácslom, hogy e füzetet kezékbe se vegyék: — rámszudul a kiadó; ellenkezőleg, — azok fognak rám haragudni, mert étvágyukat felcsigáztattam, s az ugy is elég nagy kontót még szaporítottam. Hogy azonban a kecske is jóllakjék, a káposzta is megmaradjon, legjobb ha kijelentem, hogy csak igenis olvassák el de — tele gyomorral.

Különben az egész beszély egy józü falat. Részletekbe nem bocsátkozom, nehogy talán tollhiba által is az őt megillető nymbust meghomályosítsa n. — A tárgy választás kitünő. — Nincs is neveltségesebb a kisvárosi aristocrátia urhatnamságánál. — Affectál egy ujonan kirevezett főhadnagy göggyével: fitymál, lenéz mindenkit ki hozzá hasonló, vagy pláne pénz vagy czímet illetőleg valamivel alantabb áll, felemelkedni pedig a valódi arisztokratákhoz nem képes, mert lépten nyomon kilátszik a lóláb, kiri majmolásának neveltség felszégése. Hja! az uri izlést s műveltséget nem kaphatni pénzért. Ebben nevelkedni, születni kell. — E neveltség erőlködésnek s a kávé nénikék ebből kifolyó pletykaságának oly élethű rajzát tárja elénk e kedves beszély, hogy abban talán még görcsövel sem lehetne egy hamis vonásukát találni.

Hasonlót mondhatunk az ugyanezen füzetben levő „Javorek Lukács”-ról, mely szerző sikerült tréfáját örökíti meg s teszi mindnyájunknak élvezhetővé. Köre inkább politikai, de ez bizony, fájdalom, nem zárja ki, hogy még a legtudatlanabb is jót ne nevesen olvasása vagy hallgatásánál. — Metsző guynyal ostorozza szerző a pártok elfogultságát, melynek jelen bizonyítványa egy planeta alatt született a képviselőházi obligát „derültség”, „zai”, „zivatáros tetszés” s „helyeslésekkel”. A Tisza-kormányt a pénztár üzemlekről vádoló ellenzék kapva kapott egy 1876-ban megjelent könyomatu lap értesítésén, — mely Javorek Lukácsot, ki akkoriban gr. Károlyi gyáli pusztaságán az ispán konyhakerájében legénykedett, gr. Newsky László muszka spionnak lenni állította, sőt bizonyította.

Volt mit hallani Tiszának az ellenzéki lapoktól, s nem volt már mód hátra mint elfogatni a veszedelmes spiont. A bamba esetlen legény hiába szabadkozott, apolitikai éleslátás ezt az álarcz még biztosabb jelenék tekintette. S ki azelőtt csak pálinkát kávédzott, s foghyagymát villásreggolizott, most paradicsomi ellátásban

részesült. Humanusan gondoskodva volt hogy rangjához illően kényelmes szobája, pompás kosztja s finom szivarai legyenek. De midőn eclatans módon kiderült, hogy ez csakugyan nem több a buta cseh kertészlegénynél: Tisza Kálmán homeri kacajra fakadt, az ellenzéki czikkezők pedig hosszú orral tették le epébe mártott tollukat.

Lelkemre mondom! e humoreszk fölér egy egész sapka olyan iszével — akarom mondani — országgyűlési beszéddel. —

A 10. — 20-ik számú füzet Gróf Gvadányi József lovasgeneralis hirneves Rontó Pálját közli. E művet örömmel üdvözöljük, mert olyan hiányt pótol, a mit az irodalom kedvelői már régóta érzékenyen éreznek. — Gvadányi Rontó Páljából mindössze igen kevés példány maradt fön s így a ritka könyv újabb kiadása az irodalomnak csak jó szolgálatot teljesít. A csinosan kiállított füzet az eredeti kiadás zamatos nyelven természet módosít, sőt még az eredeti orthographián sem változtat, hogy annál inkább élvezhető legyen a maga eredeti sajtáságaiban. Az első nagyobb szabású verses magyar humorisztikus elbeszélést őszintén ajánlhatjuk olvasóink szives figyelmébe.

Már csak e futólagos ismertetésből láthatja a t. olvasó közönség, hogy e kiváló becsű vállalat czélját, mennivre igyekszik elérni; csakis kötelességet teljesítünk tehát midőn azt minden irodalombarátnak, különösen a nép közötti terjesztés végett, pártfogásába ajánljuk, különösen azonban a magán és nyilvános könyvtárak számára tartjuk legajánlatosabbnak e humorisztikus irányu vállalatot. Adja Isten hogy minél szilárdabb talajra találhasson.

Görög F.

— Előfizetési felhívás. „Családi költemények” eredeti műveire 10 iv (100 lap) és azon verseimet tartalmazza, melyekben a szülők, külön az atya s anya, a testvérek, szülőhely gyermekkor s a családi élet egyéb mozzanatai vároltatnak. Ára bérmentve 50 kr. Gyűjtőknek ötre egy t. példány adatik. Temes-Lippán, 1883. Városv Mihály, polgár-iskolai tanár.

— Megjelent: „Havi közlöny az elméleti és gyakorlati lelkipásztorság köréből.” Ápr. füzete. Szerk. Tothdy Ödön. Ára egy évre 4 frt. — Tartalom: A párbejozó katontisztokról. — Assztálás szentségtörő házasságkötésnél. — Néhány magyarázó megjegyzés a mise kánonjáról. — A hitelmező képzése. — Deczeta s. cong Indulgentiarum. — Miniszteri rendelete nyomtatványok, partómentességéről. — A magy. kir. Curia döntvényeiből. — Irodalom. — Tárca.

— „Tájékozo és egyházművészeti lap.” 4-ik száma. Szerkesztik és kiadják Füßy Tamás és Dr. Czobor Bél. Tartalom: A szövetkezetek kérdéséhez. — A kath. egyház Oroszországban. — Irodalom. — Egyházipolitikai áttekintés. — Pálosiak építészeti emlékei — A kassai székesegyház leltára 1004-ből. — Két ereklyetartó az esztergomi főszékesegyház kincstárában. — Rövid közlemények, a lelkészkedő papság köréből. — Irodalom — Vegyesek.

— „A kereszténység és korunk.” Írta Baugaud Emil, ford. Dobos Lajos és Spett Gyula. III-ik kötet. Bolti ára 1 frt 50 kr. A kitünő és korszerű művet, mihelyt a két első kötetet is megkapjuk, bővebben is fogjuk ismertetni. Addig is melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Az első kötet már is két kiadást nyert, mi a műnek kitünő voltát fényesen bizonyítja.

A napi események köréből.

— Püspök Urunk ő Nagyméltósága a napokban Budapestre utazott, hogy a főrendiház azon ülésén, midőn a középiskolai törvényjavaslat kerül tárgyalás alá, jelen lehessen. Adja az ég, hogy a fáradhatlan gondos főpásztor fáradozását a legszebb siker koronázza s viruló egészségben térjen vissza mély hódolattal tisztelő és önzetlen szívvel szerető hivei körébe!

— Gyász-hír. Megdöbbenéssel vettük a leverő gyász-hirt, hogy új. gróf **Zichy Ferencz** apát, pápa ő szentsége szolgálattevő kamarása Rómában a napokban elhunyt, 31 éves korában. A boldogult, ki fia volt id. gróf Zichy Ferencz konstantinápolyi osztrak-magyar nagyköv. ünknek, a budapesti egyetemen végezte a hittudományokat, s itt is nyert hittud. i koszorút. XIII. Leo pápa ő szentsége a nemesi akadémiába hívta meg a szepeutenségi ifju áldozárt Rómába. Itt is fenyves sikerrel bevégezven tanulmányait, a szentatya szolgálattevő kamarasává nevezte ki. E magashivatalában működött élete végétig, melyet egy makacs gyomorhurut, mely csakhamar nasnyalobba ment át, oly hamar kiotta. Vele a magyar nemzet egy nagyreményű nemesi alakkal lett szegényebb, a magyar kath. egyház pedig benne egy mar is magas állású, de sokkal magasabb, sokkal teyesebb állásra nívátott tagját veszítette el. R. i. p.

— Papváltásztás. Cs. Csátószeg-Szentsimónon a papváltásztás megtörténvén a ternariumba bejöttek Nagy István csik-somlyói főnöveldei alagzató és gymn. tanár, új. *Feterffy József* udv.-szentléleki alesperes plébános, és *Veress Sándor* cs.-szentimrei lelkész. Az ügy elintézésé nem fog addig megtörténni, míg Püspök Urunk ő Nagyméltósága Budapestről vissza nem terend.

— A tisztaeszlári bűnvád ügyében a kir. főügyesség vádlevele az összes vizsgálati foglyok vád alá helyezését indítványozza. Ezen indítvány szerint Schwartz Salamon eszlári, Buxbaum Abránám tarczali, Braun Lipót téglási s Taub Emanuel polgárdi sakterek, a Solymosi Eszteren 1882. április elején a tiszta-eszlári zsinagógában elkövetett gyilkosság miatt a btk. 278. §. alapján volnának vád alá helyezendők. E szakasz következőképen hangzik: „A ki embert előre megfontolt szándékból megöl: a gyilkosság büntetést követi el s halállal büntetendő.“ Lusig Samuel, Junger Adolf és Weisstein Lázár, mint a kik Scharf Mórizez tanuvallomása szerint a gyilkosság elkövetésekor beán voltak a zsinagógában, továbbá Scharf József s a koldus zsidó mint bűnsegédek, Szmilovics Jankel tutajos mint bűnpártoló fognak vád alá helyeztetni.

— **Meghívás.** A szebenmegyei róm. kath. tanítóegylet tavaszi vándorgyűlését f. évi május 15—16-án fogja megtartani Erzsébetvároson a „Rafaeli“ tanoda helyiségében, melyre az egyleti — rendes és pártoló — tagok, nemkülönbén a népnevelésügy barátai tiszteletteljesen meghivatnak. Tárgysorozat: Május 15-én d. e. 1/9-től 1 óráig: 1. Istenisztelet. 2. Gyűlés megnyitása, jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 3. Nyilvános tanítást tart Orelt Lajos kir. kath. terézvárházi tanító a természettanból. 4. A „Szebenvármegye“ földrajzának megbíráására kiküldött bizottság jelentése. D. u. 3-tól 5 óráig: 5. Nyilvános tanítást tart Thomandl József kir. kath. terézvárházi tanító a leányiskola növendékeivel a tornászattól. 6. A nyilvános tanítások megbíráása. 7. Estéli fél 8 órától ének és zenével összekötött jótékony-célú színi előadás és táncszívalom, rendezve az egyleti tagok által. 16-án d. e. 10-től 1 óráig: 8. Felolvasást tart főtisztelendő Ávédik Lukács ur keleti utzásáról. 9. A f. évi augusztus 20-ikára összehívott képviseli országos tanítói gyűlésre küldendő képviselő megválasztása. 11. Indítványok tárgyalása, a jövő közgyűlés idejének, helyének és tárgyainak megállapítása. Tisztelettel kéretnek az egyleti tagok, miszerint a gyűlései megjelenésükről alulírott elnökséget — a leszállított áru vasuti jegyek pontos kézbejutása és az elszállítás megejthetése céljából f. évi május 1-ig tudósítani sziveskedjenek. A 7-ik pontra vonatkozó részletes tárgysorozat a gyűlés helyszínén fog a t. tagtársaknak kézbesitetni. Nagy-Szeben, 1883. április 15-én. Roszkosni Elek s. k., tanítóegyleti elnök. Szánthó Mihály s. k., tanítóegyleti jegyző.

— Gyász-hír. Mély részvételt vettük a gyász-hirt *Zeyk Antal* alvinczi járási szolgabírónak f. ápril hó 24-én történt elhunytáról. Temetése 26-án ment végebe általános részvét mellett. Számosan jelentek meg e végtisztességen a környékről, főkép pedig Enyedről és Gyula-Fehérvárról, ugy a közhivatalok képviselői, mint az elhunytnak személyes barátai és ismerősei közül. — A temetési szertartásokat ngos Barts Ferencz püspök helyettes és nagyprépost ur fényes segédlettel végezte. — Az elhunyt egyike vala azon szerencséseknek, kiket b. e. Fogarasy Mihály püspök ő Nagyméltósága személyes barátságával tisztelt meg. Alig volt hét, hogy az ő kedves „Zeykjét“ ne láttuk volna vendégszerető asztalánál; és a boldogult kitünően értett hozzá szellemes ötleteivel, találó és mindig új anekdotáival egy pár kellemes perczet szerezni nagyméltóságu barátjának. — A menyei gazda már mindkettőt elhívá asztalához az örökké tartó vendégségre. R. i. p.

Szerkesztői üzenet.

— **K. Gy. urnak** Szives vállalkozását örömmel vette tudomásul az elnökség és kéri az értekezés tárgyáról némi felvilágosítást nyujtani.

Kiadja: Az erdélyi r. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: Dr. TÓDOR JÓZSEF.
Szerkesztőtársak: BALOGH IGNÁCZ, Dr. CSERNI BÉLA, FÁBIÁN SÁNDOR, STRAUBERT ÖDÖN.

Nyomatott a püsp. lyc. nyomda gyorssajtóján (Lövy B.-nál) Gyula-Fehérvárt.